

Bruksela, 20 marca 2019 r.
(OR. en)

XT 21014/19

BXT 15
CO EUR-PREP 10

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Instrument dotyczący Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej

Delegacje¹ otrzymują w załączeniu wyżej wymieniony instrument. Tekst został uzgodniony na szczepku negocjatorów, uzgodniony między premier May i przewodniczącym Komisji Europejskiej Junckerem w dniu 11 marca 2019 r. w Strasburgu, i został tego samego dnia zatwierdzony przez Komisję Europejską.

¹ Po złożeniu notyfikacji na mocy art. 50 TUE członek Rady Europejskiej lub Rady reprezentujący państwo członkowskie, które występuje z Unii, nie uczestniczy w obradach Rady Europejskiej i Rady ani w podejmowaniu decyzji dotyczących tego państwa.

Instrument dotyczący umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej

Unia i Zjednoczone Królestwo:

potwierdzają chęć stron ustanowienia możliwie jak najściślejszego i najsilniejszego przyszłego partnerstwa, zważywszy na wspólne globalne wyzwania, a także podkreślają swoje zobowiązanie do przystąpienia do przygotowań natychmiast po podpisaniu umowy o wystąpieniu, aby zapewnić, by negocjacje w sprawie przyszłych stosunków mogły rozpocząć się jak najszybciej po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE;

przypominają wymianę listów z dnia 14 stycznia 2019 r. między przewodniczącymi Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej a premier Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz zawarte w niej wyjaśnienia;

przypominają, że strony nie pragną, aby weszło w życie określone w Protokole rozwiązanie awaryjne dotyczące Irlandii Północnej, że – gdyby tak się stało – byłoby to rozwiązanie nieoptymalne dla obu stron oraz że w związku z tym obie strony są zdecydowane zastąpić rozwiązanie awaryjne dotyczące Irlandii Północnej późniejszą umową, która gwarantowałaby w trwały sposób, że wyspa Irlandia nie zostanie podzielona twardą granicą, w pełnym poszanowaniu integralności rynku wewnętrznego Unii i integralności terytorialnej Zjednoczonego Królestwa;

podkreślają, że Protokół w sprawie Irlandii / Irlandii Północnej będzie podlegał regularnym przeglądom, aby umożliwić stronom ustalenie, czy protokół ten jest nadal konieczny lub czy mógłby przestać obowiązywać w całości lub w części;

przypominają, że po zakończeniu okresu przejściowego wszelkie spory dotyczące zgodności z art. 5 umowy o wystąpieniu, art. 2 ust. 1 i art. 20 Protokołu w sprawie Irlandii / Irlandii Północnej będą podlegały mechanizmowi rozstrzygania sporów określonemu w art. 167–181 umowy o wystąpieniu;

odnotowują, że instrument ten, w rozumieniu art. 31 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów, przewiduje jasne i jednoznaczne oświadczenie obu stron umowy o wystąpieniu dotyczące uzgodnień zawartych w szeregu postanowień umowy o wystąpieniu, w tym Protokołu w sprawie Irlandii / Irlandii Północnej. Stanowi on zatem dokument referencyjny, który będzie należało wykorzystać, jeżeli pojawią się jakiegokolwiek kwestie dotyczące wdrożenia umowy o wystąpieniu. W związku z powyższym wspomniany instrument posiada moc prawną i ma charakter wiążący.

A. W ODNIESIENIU DO ART. 5 UMOWY O WYSTĄPIENIU I ART. 2 UST. 1 PROTOKOŁU W SPRAWIE IRLANDII / IRLANDII PÓŁNOCNEJ

Negocjacje w sprawie przyszłej umowy i zastąpienia Protokołu w całości lub w części

1. W duchu wzajemnego poszanowania i w dobrej wierze Unia i Zjednoczone Królestwo przypominają swoje zobowiązanie do zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z umowy o wystąpieniu.
2. W preambule do Protokołu w sprawie Irlandii / Irlandii Północnej („Protokół”) odnotowuje się, że „Unia i Zjednoczone Królestwo zamierzają zastąpić rozwiązanie awaryjne dotyczące Irlandii Północnej późniejszą umową określającą alternatywne uzgodnienia mające zagwarantować w trwały sposób, że wyspa Irlandia nie zostanie podzielona twardą granicą”, przy jednoczesnej ochronie integralności rynku wewnętrznego Unii i integralności terytorialnej Zjednoczonego Królestwa.
3. Art. 2 ust. 1 Protokołu stanowi, że Unia i Zjednoczone Królestwo mają obowiązek „dołożyć wszelkich starań, aby do dnia 31 grudnia 2020 r. zawrzeć umowę, która zastępuje niniejszy Protokół w całości lub w części”.

4. Unia i Zjednoczone Królestwo uważają na przykład, że systematyczna odmowa uwzględnienia wniosków lub interesów strony przeciwnej byłaby niezgodna z ich zobowiązaniami wynikającymi z art. 2 ust. 1 Protokołu i art. 5 umowy o wystąpieniu.
5. W świetle zobowiązań wynikających z art. 2 ust. 1 Protokołu Unia i Zjednoczone Królestwo rozpoczną negocjacje w sprawie późniejszej umowy możliwie jak najszybciej po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii. Negocjacje te należy prowadzić w trybie priorytetowym i podwoić wysiłki, gdyby negocjacje nie zakończyły się w ciągu jednego roku od daty wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE.
6. Aby umożliwić szybkie rozpoczęcie tych formalnych negocjacji i osiągnąć w nich szybkie postępy, Unia i Zjednoczone Królestwo zobowiązują się, zgodnie z pkt. 141–143 deklaracji politycznej uzgodnionej między nimi w listopadzie 2018 r., przystąpić do przygotowań do tych negocjacji natychmiast po podpisaniu umowy o wystąpieniu, w tym poprzez ustanowienie swoich odpowiednich struktur negocjacyjnych i omawianie kwestii logistycznych. Unia i Zjednoczone Królestwo są zatem zdeterminowane, by szybko przeprowadzić prace nad późniejszą umową, która do dnia 31 grudnia 2020 r. ustanowi alternatywne uzgodnienia, tak by nie trzeba było uruchamiać rozwiązania awaryjnego.
7. Unia i Zjednoczone Królestwo zgadzają się ponadto ustanowić, natychmiast po ratyfikacji umowy o wystąpieniu, ścieżkę negocjacji w celu zastąpienia alternatywnymi uzgodnieniami dostosowań celnych i regulacyjnych przewidzianych do elementów Protokołu dotyczących towarów². Taka ścieżka negocjacji, o której mowa we wspólnym oświadczeniu uzupełniającym deklarację polityczną, będzie obejmowała między innymi rozpatrzenie kompleksowych uzgodnień dotyczących współpracy celnej, mechanizmów i technologii wspomagających. Dzięki jej włączeniu w ogólną strukturę negocjacji, w ścieżce negocjacji w sprawie alternatywnych uzgodnień będzie można uwzględnić postępy czynione w ramach szerszych negocjacji w sprawie przyszłych stosunków, w szczególności w sprawie przepisów dotyczących towarów i ceł.

² Art. 6–10 Protokołu.

8. Zgodnie z pkt 147 deklaracji politycznej nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy od daty wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii strony będą zwoływać konferencję wysokiego szczebla, aby podsumowywać postępy i uzgadniać – na tyle, na ile będzie to dla nich możliwe – dalsze działania. W celu zapewnienia, aby późniejsza umowa mogła wejść w życie przed końcem okresu przejściowego, Unia i Zjednoczone Królestwo uznają, że ważne jest, aby dokonywać przeglądu postępów w zakresie alternatywnych uzgodnień przy okazji każdej konferencji wysokiego szczebla, wraz z szerszym postępowaniem w zakresie przyszłych stosunków. W świetle powyższych ustaleń, zgodnie z art. 3 Protokołu, Zjednoczone Królestwo może złożyć wniosek o przedłużenie okresu przejściowego, aby zyskać więcej czasu na dopracowanie przyszłych stosunków i zawarcie późniejszej umowy.
9. W celu szybkiego wyeliminowania wszelkich istotnych przeszkód, które mogłyby opóźnić postępy lub zagrozić im, Unia i Zjednoczone Królestwo zgadzają się zwoływać natychmiast, na wniosek jednej ze stron i w krótkim terminie, dodatkowe nadzwyczajne konferencje na wysokim szczeblu, w dowolnym momencie.
10. Późniejsza umowa, zastępująca dostosowania celne i regulacyjne przewidziane w elementach Protokołu dotyczących towarów, mogłaby stać się częścią szerszej umowy lub umów dotyczących przyszłych stosunków, w zależności od postępów w ramach szerszych negocjacji. Alternatywne uzgodnienia zastępujące – w całości lub w części – Protokół, zgodnie z art. 2 Protokołu, nie muszą w żadnym względzie powielać jego postanowień, o ile nadal spełnione będą założone cele. W przypadku gdy – z powodu opóźnień w szerszych negocjacjach – umowa musiałaby przyjąć formę samodzielnego tekstu, strony będą dążyć do ustanowienia tej umowy bardzo szybko po zakończeniu okresu przejściowego przy pełnym poszanowaniu odpowiednich porządków prawnych stron.
11. Unia i Zjednoczone Królestwo zgadzają się, że po zakończeniu negocjacji w sprawie alternatywnych uzgodnień w sposób zadowalający obie strony wynik zostanie przetransponowany do późniejszej umowy. Późniejsza umowa transponująca alternatywne uzgodnienia będzie stosowana jak najszybciej po jej podpisaniu, jeżeli jest to konieczne i właściwe w drodze tymczasowego stosowania, zgodnie z obowiązującymi ramami prawnymi i istniejącą praktyką.

Zgodność i jednostronne zawieszenie stosowania

12. Unia i Zjednoczone Królestwo zgadzają się, że byłoby to niezgodne z ich zobowiązaniami wynikającymi z art. 5 umowy o wystąpieniu i z art. 2 ust. 1 Protokołu, gdyby jedna ze stron działała w sposób prowadzący do stosowania Protokołu przez czas nieokreślony. Jeżeli Unia lub Zjednoczone Królestwo uznałyby, że druga strona działa w ten sposób po wejściu w życie Protokołu, mogłaby ona lub mogłoby ono skorzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów ustanowionego w art. 167–181 umowy o wystąpieniu.
13. W przypadku powstania sporu związanego z art. 5 umowy o wystąpieniu i art. 2 ust. 1 Protokołu Unia i Zjednoczone Królestwo niezwłocznie rozpoczną konsultacje w ramach Wspólnego Komitetu. Będą one dążyć do rozwiązania sporu w odpowiednim czasie, mając na celu osiągnięcie wspólnego porozumienia. W celu łatwiejszego osiągnięcia takiego rozwiązania każda ze stron przedstawi pisemne uzasadnienie swojego stanowiska i udzieli pisemnej odpowiedzi drugiej stronie.
14. W ramach mechanizmu rozstrzygania sporów orzeczenie organu arbitrażowego, że strona działa w sposób prowadzący do stosowania Protokołu przez czas nieokreślony, byłoby wiążące dla Unii i Zjednoczonego Królestwa. Uporczywe niestosowanie się przez stronę do orzeczenia, a tym samym uporczywe nieprzestrzeganie przez tę stronę jej zobowiązań wynikających z umowy o wystąpieniu może skutkować przyjęciem tymczasowego środka zaradczego. Strona poszkodowana miałaby wreszcie prawo ogłosić jednostronne, proporcjonalne zawieszenie swoich zobowiązań wynikających z umowy o wystąpieniu (oprócz części drugiej), w tym Protokołu. Takie zawieszenie może pozostać w mocy do czasu, aż strona naruszająca postanowienia wdroży niezbędne środki, aby zastosować się do decyzji organu arbitrażowego.

B. W ODNIESIENIU DO ZABEZPIECZEŃ DLA IRLANDII PÓŁNOCNEJ

15. Protokół nie ma wpływu na postanowienia porozumienia z 1998 r. i w żaden sposób go nie zastępuje. W żaden sposób nie zmienia w szczególności uzgodnień w ramach filaru II porozumienia z 1998 r., na mocy których dziedziny współpracy Północ-Południe w obszarach leżących w ich stosownych kompetencjach określają rząd Irlandii Północnej i rząd Irlandii.
16. Zgodnie z art. 15 ust. 5 Protokołu każdy nowy akt Unii, który wchodzi w zakres stosowania Protokołu, ale nie zmienia ani nie zastępuje aktu Unii wymienionego w załącznikach do Protokołu, będzie wymagał wyrażenia zgody przez Zjednoczone Królestwo w ramach Wspólnego Komitetu, aby mógł zostać dodany do odpowiedniego załącznika do Protokołu.
17. Unia i Zjednoczone Królestwo potwierdzają, że Protokół nie uniemożliwia Zjednoczonemu Królestwu ułatwiania w ramach jego delegacji udziału przedstawicieli rządu Irlandii Północnej we Wspólnym Komitecie, komitecie do spraw związanych z wdrożeniem Protokołu czy wspólnej konsultacyjnej grupie roboczej w sprawach bezpośrednio dotyczących Irlandii Północnej.

C. W ODNIESIENIU DO ART. 184 UMOWY O WYSTĄPIENIU

18. Jedynym celem art. 184 umowy o wystąpieniu jest zobowiązanie Unii i Zjednoczonego Królestwa do podjęcia wszelkich starań, aby wynegocjować umowy regulujące ich przyszłe stosunki, bez nakładania jakichkolwiek zobowiązań co do terytorialnego zakresu stosowania takich umów. W związku z tym z tego postanowienia nie wynika żadne zobowiązanie ani domniemanie, by umowy takie miały taki sam zakres terytorialny, jak zakres terytorialny przewidziany w art. 3 umowy o wystąpieniu.
